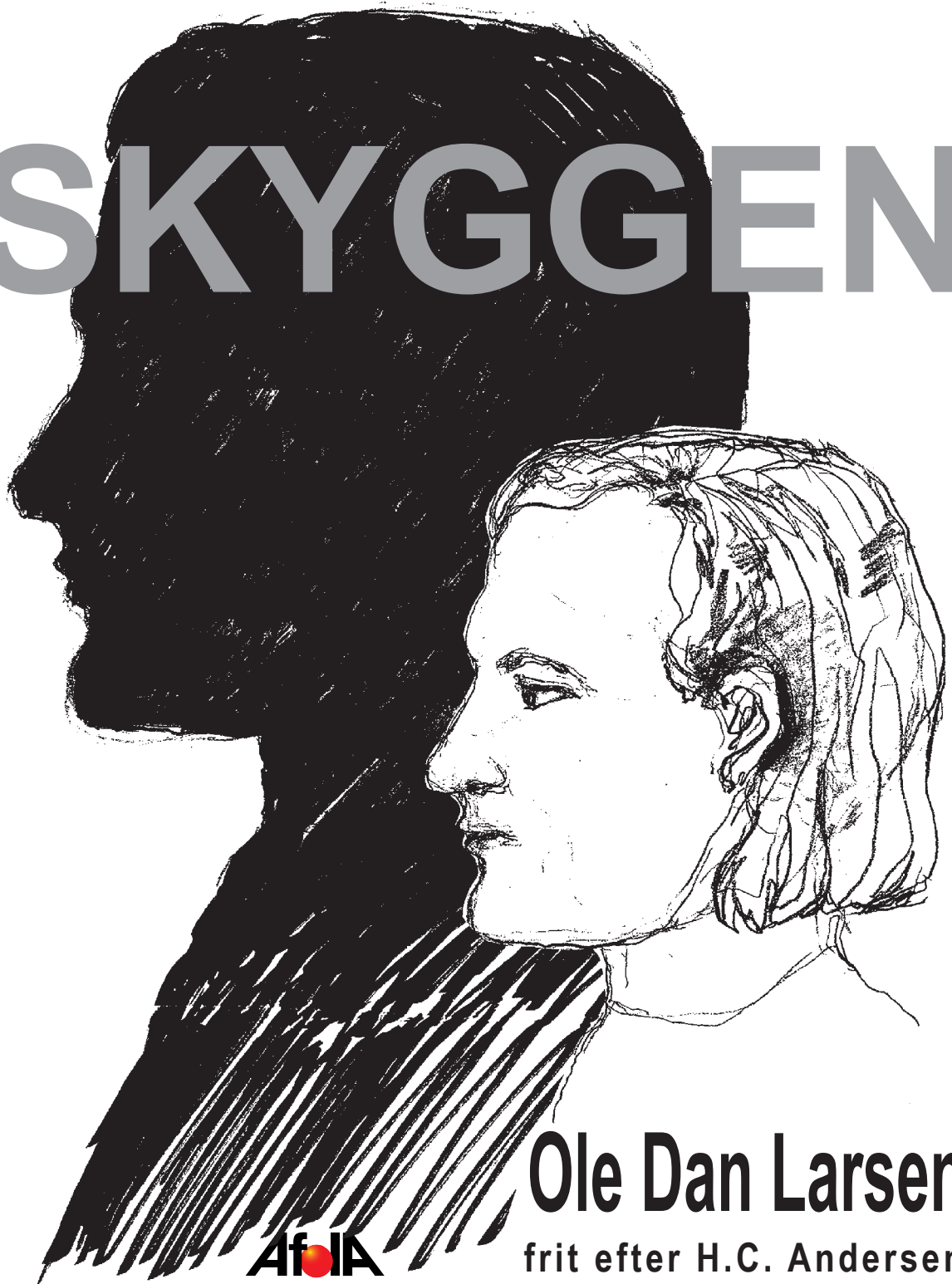

SKYGGEN

Ole Dan Larsen

frit efter H.C. Andersen

Af IA

SKYGGEN © Copyright 2005 Ole Dan Larsen og AfolA.
Opførelsesrettigheder tilhører forfatteren og AfolA, Zentavej 18, 9260 Gistrup.
www.afola.dk

Udgivelser af samme forfatter:

Shakespeare, W.: En Skærsommernatsdrøm (overs.), (Drama 1989) (ebog AfolA 2020)
Büchner, Georg: Woyzeck (overs.), (Drama 1992) ebog AfolA 2020)
Ole Dan Larsen: Troldspejlet, (Drama 1996) (ebog AfolA 2020)
Ole Dan Larsen: Den evige Faust, (AfolA 1998) (ebog AfolA 2020)
Arbejdsbog til En Skærsommernatsdrøm (overs.), (Drama 2000)
Andersen, H.C.: Snedronningen, (AfolA 2002) (ebog AfolA 2020)
Shakespeare, W.: Stormen (overs.), (AfolA 2002) (ebog AfolA 2020)
Andersen, H.C.: Rejsekammeraten, (AfolA 2002) (ebog AfolA 2020)
Ole Dan Larsen: Mjølner og Mistelten (2.udg., AfolA 2003) (ebog AfolA 2020)
Andersen, H.C.: Skyggen, (AfolA 2005) (ebog AfolA 2020)
Ole Dan Larsen: Den skjulte prins, (Drama 2009) (ebog AfolA 2020)
Ole Dan Larsen: Webdronningen, (AfolA 2011) (ebog AfolA 2020)

ISBN 87-91402-28-9

Skyggen

PERSONERNE

Forfatteren	Ved stykkets start omkring 30 år.
Pateren	Midaldrende ved stykkets start.
Luigi	Ved stykkets start omkring 20 år.
Spækhøkeren	Midaldrende.
Skyggen	Samme alder som forfatteren
Miss Konda	Omkring 30 år.
Herudover folkemængde i Napoli.	

TID og STED

Omkring år 1900, hvor verden endnu ikke var gået helt af lave.

1. Billede *Et spartansk værelse i Napoli*
Forfatteren, Pateren, Luigi side 5
2. Billede *Et spartansk værelse i København*
Forfatteren, Spækhøkeren, Skyggen side 13
3. Billede *Et spartansk værelse i København*
Forfatteren, Spækhøkeren, Skyggen side 21
4. Billede *En sal i et kurbad i Mellemeuropa*
Skyggen, Forfatteren, Miss Konda, Luigi side 29
5. Billede *En sal i et kurbad i Mellemeuropa*
Luigi, Miss Konda, Skyggen, Forfatteren side 37
6. Billede *En sal i Miss Kondas palæ*
Pateren, Miss Konda, Skyggen, Forfatteren, Luigi side 42

1. BILLEDE Et spartansk værelse i Napoli

Et bord med et lys, skriveredskaber og papirer, en rustik stol og en primitiv seng. Der er et vindue med udsigt til en balkon på huset overfor.

Det er en varm sommereftermiddag, kort før solen går ned. Forfatteren sover på sengen. Gaden nedenfor vågner langsomt til live med lyde af handel og folkeliv. Forfatteren vågner også langsomt. Går sløvt hen til vinduet og kigger ned på gadelivet.

- Dame (Udefra) Hallo, signore Danese. Hvordan går det?
- Forfatter Fint signora, fint.
- Dame (Udefra) Var det ikke noget med en dejlig fed kapun?
- Forfatter Nej tak signora. Jeg har ingen appetit i denne varme. Varmen! Varmen dræner mine kræfter. Jeg sover eftermiddagen hen, selvom jeg burde skrive.
- Mand 1 (Udefra) Signore Danese. Jeg har frisklavet ravioli i aften. Og pollo napolitano.
- Forfatter (Går hen til vinduet og vinker afværgende)
Varme er ikke et stærkt nok udtryk. Og varmt nok. Det rigtige udtryk er hede!
Heden bølger gennem byen. Ligesom sommervinden i Danmark bølger gennem kornmarken. Danmark ...
- Pater (Udefra) Signore Danese? Signore Danese!
- Forfatter (Til vinduet) Ah, don Peppe! Kom op, kom op!
Kunne jeg bare bytte heden med en kornmark!
(Han sætter sig på sengen. Det banker på døren)
Kom ind.
- Pater (Ind) Buona sera, signore Danese,

Forfatter Godaften don Peppe. (*Peger på stolen*) Sid ned. Jeg sidder fint her. Hvordan holder I det ud?

Pater Læg din skæbne i Guds hånd, min søn. Så udholder du alle trængsler.

Forfatter Jeg mener varmen. Hvor varmt er det? 40, 50, 60 grader?

Pater Hvad betyder det? Nordboer skal altid sætte tal på alting. Til hvilken nytte? Det er varmt.

Forfatter Det er uudholdeligt!

Pater Jamen hvad gør du så her, min søn?

Forfatter Jeg er ikke Deres søn!

Pater Undskyld! Det er vanen fra min lille flok i sognet.

Forfatter Den hører jeg ikke til. Hold op med at kalde mig søn!

Pater Som De ønsker. (*Rejser sig og vil gå*) Og Guds fred være med jer.

Forfatter Undskyld! Sæt Dem. Det er varmen, der gør mig sådan.

Pater Jamen hvorfor er De her så? De var her også sidste år.

Forfatter De ved, jeg skriver.

Pater Det er der mange, der gør. I Napoli. Og i Danmark.

Forfatter Danmark er et lille land. Der er ikke langt til horisonten. Og solen når ikke så højt på himlen.

Pater Men Guds sol stråler dog?

Forfatter Varmen når ikke ind til marven. Og det er marven, jeg søger.

Pater Marven? Eller varmen? Det ene er jo et anagram for det andet.

Forfatter Det har jeg ikke tænkt på.
Jeg søger marven i mennesket, i mig selv, i menneskeheden. Marven er det inderste, det mest beskyttede og det dyrebareste. Der vil jeg finde det sande, det gode og det smukke. Det er det, jeg vil skrive om.

Pater Så søger vi det samme: Sjælen.

Forfatter Sjælen?

Pater Det sande, det gode og det smukke findes ikke i marven, men i menneskets sjæl!

Forfatter Menneskets sjæl?

Pater Sjælen er det inderste og det dyrebareste. Ulykkeligvis er den ikke det mest beskyttede. Den er frygtelig udsat for fristelsen. Søger De det sande, det gode og det smukke, så finder De også løggen, ondskaben og hæsligheden.

Forfatter Det ønsker jeg ikke at finde.

Pater Vi er fyldt med spørgsmål. Men det er svarene, der giver os livet. På godt og ondt. Og svarene kommer. Selvom spørgsmålene ikke stilles.

Forfatter Jeg søger jo netop svarene.

Pater De har store ambitioner. Det har jeg også selv. Jeg tror, jeg kunne blive en god pave.

Forfatter Vil De være pave?

Pater Kødets er skrøbeligt.

Forfatter Men sjælen er redbon.

Pater Ja, er der noget smukkere end sjælen? Selv i den mest formørkede sjæl er der et kammer, der indeholder et lysende glimt af godhed. Og i tidens fylde søger den den guddommelige sandhed.

Forfatter De snakker om sjæle. Jeg taler om teorier. Og beviser.

Pater Det er forskellen mellem os og vore verdener. Varme sjæle mod kolde beviser. Åndens sandhed mod materiens tro.

Forfatter Sandheden har ikke noget med tro at gøre.

Pater Troen er i sig selv sandheden. Men troen er også uafhængig af sandheden. Hvis du tror - selv uden at kende sandheden - så har du den sande tro.

Forfatter De forvirrer mig. Og fordrejer det hele. Det jeg ved, er sandt, kan jeg tro på.

Pater Tror De på Gud?

Forfatter Ja. Til en vis grad.

Pater Tro kan ikke gradbøjes.

Forfatter Tanken om Gud er god og smuk. Hvis jeg vidste den var sand, så ville jeg kunne tro.

Pater Når De er blevet prøvet nok af Gud, så vil De tro.

Forfatter Nok om tro. Der var noget, jeg ville spørge Dem om.

Pater Jeg er til for at hjælpe, efter min ringe formåen.

Forfatter Når jeg sidder her om aftenen og skriver ... Ja det er det bedste tidspunkt på døgnet.

Pater Jeg skriver selv mine prædikener om aftenen.

Forfatter Netop. Men så sker der noget ...
Se balkonen der ovre.

Pater Ja. - Hvad er der med den?

Forfatter Når jeg sidder og skriver ... Så lyder der pludselig den skønneste musik derovre fra. Jeg kan ikke skrive ... bliver draget ... går herhen ...

Pater Og så?

Forfatter Der er lys inde bagved gardinerne ... men der er ikke nogen at se ... og musikken ...

Pater Ja?

Forfatter Det er som om den løfter mig ... som om jeg skimter himlen ...

Pater Himlen?

Forfatter Den holder op, og lyset går ud ... og så står jeg her ... Med følelsen af at noget er undsluppet mig. Jeg er lige ved at få fat i det ... men det smutter mellem mine fingre ... Hvem bor derovre?

Pater Jeg ved det ikke.

Forfatter Når musikken er væk, er min inspiration det også. Hvem spiller? Hvem bor derovre? Der er ingen der ved det ... eller interesserer sig for det. Der er ingen gadedør! Det er et mysterium.

Pater Kirken er fuld af mysterier. Vi prøver ikke at løse dem. Vi accepterer dem - og tror.

Forfatter Jeg accepterer ikke mysterier. Jeg vil vide sandheden.

Pater Hvorfor? Det er måske bedst ikke at kende den.

Forfatter Det påvirker mig!

Pater Hvem ved om en påvirkning er dårlig eller god? Det er godt at kende sandheden - men ikke for enhver pris. Og hvad er sandheden?

Forfatter Sandheden er sandheden!

Pater Den eneste sande sandhed er Faderen, Sønnen og Helligånden.
Alle andre sandheder er ikke nødvendigvis sande.

Forfatter Dødens sandhed er sand.

Pater Det var det, jeg sagde.
(Pludselig lyder højrøstede stemmer fra gaden.)

Mand 1 Hov, hvad laver du?
Dame *(Skriger)*
Mand 2 Stands der.
(Der lyder to skud, og alt bliver stille. Så bryder et babel af stemmer løs.)

Mand 1 Stop blodet.
Dame Mamma mia. Han skød don Tomaso.
Mand 2 Hvor blev han af?
Mand 1 Han løb ind i et af husene.
Mand 2 Hvad for et for fanden?
Dame Stakkels don Tomaso.
Mand 2 Led efter ham.
(Forfatter og Pater ser ned fra vinduet, indtil Luigi brager ind i værelset.)

Pater Luigi!

Luigi Don Peppe?! Hjælp mig. Jeg må væk!

Pater Hvad har du gjort?

Luigi Don Tomaso -

Pater Ulykkelige! Har jeg ikke advaret dig mod at blande dig med mafiaen.

Luigi Hjælp mig don Peppe. De er efter mig.

Forfatter Jeg vil ikke skjule en morder. *(Går hen til vinduet)*
Hallo! Han er her oppe!

Mand 2 *(Udefra)* Deroppe! Efter ham!

Luigi Forræder! (*Løber mod døren*)

Pater Luigi, løb ned i kælderen og gem dig.
(*Bremser Luigi i døren og hvisker til ham.*)
Gå hen over tagene til kirken.

Luigi Jeg skal tage en blodig hævn! Du skal bøde med dit liv! (*Ud*)

Forfatter Du skal ikke true mig! Der er vel lov og ret i landet!
(*Der lyder trampen på trappen, forfatteren går hen til døren og råber.*)
Han løb ned i kælderen. Kælderen!

Pater Hvad gør De?

Forfatter Et retskaffent menneske lader altid sandheden sejre!
Det er godt og smukt. Politiet skal nok tage sig af ham.

Pater Hellige Guds Moder! Politiet!

Forfatter Ja! En morder må overgives til myndighederne.

Pater Fader, tilgiv ham, thi han ved ikke, hvad han gør!

Forfatter Hvad mener De?

Pater Det er ikke politiet, der er efter ham.

Forfatter Hvem er det så?

Pater Det er don Tomasos mænd. Don Tomasos og don Alfredos familier
kæmper om magten i byen. Får de fat i ham, slår de ham ihjel.

Forfatter Han har vel ikke fortjent bedre. Men en rettergang skal han have.

Pater Ikke engang hos politiet er han sikker.

Forfatter Hvad er det for et samfund?

Pater Varmens og troens. Men ikke nødvendigvis sandhedens. Jeg kan måske ikke redde hans liv, men jeg må forsøge at redde hans sjæl.
(Ud)

Forfatter Nu har jeg fået nok af tro for lang tid. Og sandhed, der ikke er sandhed, men sandhed! Og jeg fik ikke løst mysteriet om musikken.
(Lægger sig på sengen)

(Det er efterhånden blevet mørkt. Der lyder musik fra huset overfor. Forfatteren rejser sig langsomt og går hen til vinduet. Genboens vindue lyser op, og man ser en smuk ung kvinde. Han rækker ud efter hende - og hun, lyset og musikken forsvinder.)

Jeg så hende. Jeg så hende! Men hvem er hun? Jeg er vågen. Med mindre jeg drømmer, at jeg er vågen. Åh, den Pater med al hans dialektik. Jeg må tro på mine egne øjne og ører.

(Tænder lys og går hen til balkonen. Man ser hans skygge på huset overfor.)

Der er ikke noget at se. Det eneste levende derovre er min egen skygge. Døren står på klem. Kunne jeg bare sende min skygge indenfor og se, hvad der er. Ja, gå du bare ind. Men kom tilbage og fortæl mig, hvad du ser derinde.

(Blæser lyset ud og går i seng. Man ser stadig skyggen, som glider ind ad vinduet over for.)

(Gaber) Nu skal jeg sove. Som om en skygge kunne have sit eget liv!

2. BILLEDE Et spartansk værelse i København

Det er vinter et par år efter første billede. I værelset er et bord, to stole og to reoler med mange bøger. Forfatteren sidder ved bordet og skriver. Ilden blusser i kakkelovnen.

- Forfatter Sådan! Finito! Det er sådan det skal være.
Alle og enhver kan skrive en bog, men det er sandheden, der skal frem. Ethvert ægte menneske sætter pris på sandheden.
Det er egentlig mærkeligt at sidde her i mørke og kulde og skrive om lys og varme. Kakkelovnen varmer, men det er en ensidig varme. I Italien omhylder varmen mig. Den bærer mig oppe. Her er jeg nede på den kolde jord, men lukker jeg øjnene, kan jeg stadig erindre ...
- (Sætter sig til at skrive. Det banker på døren. Forfatteren ænser det ikke. Det banker igen. Spækhøkeren kommer ind.)*
- Spækhøker Nå, De er her da. Kan De ikke svare, må man jo træde ind.
- Forfatter Hvad? Jeg hørte Dem slet ikke.
- Spækhøker Næh, med den varme! Det var så angående huslejen.
- Forfatter Huslejen?
- Spækhøker Ja, huslejen. De har måske glemt, at De skal betale for værelset?
- Forfatter Nåh, nej, det ...
- Spækhøker Og så var der regningen fra butikken.
- Forfatter Regningen?
- Spækhøker Ja, når man køber hos spækhøkeren, må man betale.
- Forfatter Ja selvfølgelig, men...

Spækhøker Ja, de lærde herrer tænker nok ikke så meget på penge. Men vi små næringsdrivende skal jo trods alt leve.

Forfatter Ja selvfølgelig, men...

Spækhøker Nu er De tre måneder bagud med huslejen, og to med regningen. Og i sidste måned sagde De, at i denne måned fik jeg ganske sikkert mine penge.

Forfatter Gjorde jeg det?

Spækhøker Husker jeg galt?

Forfatter Nej, nej.

Spækhøker Er jeg et ondt menneske?

Forfatter Nej, nej.

Spækhøker Nej! Jeg strækker mig langt overfor et intellu ... et lærd menneske. Men jeg vil have mine penge.

Forfatter Kom her. Se!

Spækhøker Se hvad?

Forfatter Mit manuskript. Med kobberstik fra Italien.

Spækhøker Italien?

Forfatter Italien. Landet med sol og varme og vino rosso og prosciutto di Parma.

Spækhøker Næ nu må De holde. Det svineri vil jeg ikke have her.

Forfatter Tag det roligt. Det betyder rødvin og lufttørret skinke.

Spækhøker Ja hvis ikke De kan nøjes med øl og skinkesteg, så kan De godt takke af.

Forfatter Jeg har det fint med øl og spegesild og frikadeller. Og De skal få Deres penge i morgen, når jeg har været på forlaget.

Spækhøker Jeg ved sgu snart ikke, om jeg kan regne med Dem mere?
Men lad gå an til i morgen. (*Ud, men vender sig undervejs*)
I morgen! Ikke en dag mere!

Forfatter Hvorfor skal jeg leve fra hånden og i munden? Det jeg skriver om antikvens idealer er da både godt og smukt. Og sandheden kan jeg stå inde for. Er det for gammelt? Det næste jeg vil skrive om er renæssancen.
(*Det banker på døren.*)
I morgen sagde jeg. I morgen.

Skyggen (*Ind*) Godaften.

Forfatter Godaften ... Hvem har jeg den ære at tale med?

Skyggen Ja jeg tænkte nok, at De ikke genkendte mig.

Forfatter Genkendte Dem?

Skyggen Jeg har fået krop og tøj, og De havde nok ikke ventet at se mig i sådan en velmagt. Kender De ikke Deres gamle skygge?

Forfatter Gamle skygge?

Skyggen Ja, De havde vist ikke troet, at jeg sådan ville komme igen.

Forfatter Komme igen?

Skyggen Ja, De husker nok, at De gav mig min frihed på balkonen. Siden er det gået mig særdeles godt. Og nu kan jeg endda betale mig fri.

Forfatter Min skygge? Fra Napoli?

Skyggen Netop. Det er mig. Men i en noget anden kondition end dengang.

Forfatter Det kan jeg slet ikke fatte. Hvad er der sket?

Skyggen Ja, helt almindeligt er det jo ikke. Men De er jo ikke selv helt almindelig, og jeg har jo trådt i Deres fodspor helt fra barnsben.

Forfatter Skygger kan jo ikke andet.

Skyggen Jeg kunne! Da De fandt jeg var moden til at gå alene ud i verden, så gik jeg mine egne veje. Og jeg har gjort det rigtig godt.

Forfatter Det ... glæder mig.

Skyggen Men der kom en slags længsel over mig for at se Dem før De dør. For De skal jo dø. Og så ville jeg også gerne gense Danmark. Man holder jo dog altid af fædrelandet.

Forfatter Ja ... jo.

Skyggen Jeg ved, De har fået Dem en anden skygge. Står jeg i gæld til den eller Dem?

Forfatter Er det virkelig dig? Min gamle skygge? Jeg kan huske, jeg frigav dig en aften. Og jeg undrede mig næste dag over, at jeg ikke havde nogen skygge. Men så groede en ny frem. Jeg ville aldrig have troet, at min gamle skygge kunne komme igen som menneske.

Skyggen Sig mig hvad jeg skal betale. Jeg vil ikke stå i gæld til nogen.

Forfatter Hvad er det for snak. Du har ingen gæld. Du er fri som nogen. Jeg glæder mig over din frihed. Sid ned, gamle ven, og fortæl. Hvad så duovre på balkonen hos genboen?

Skyggen Det skal jeg gerne fortælle. Men på betingelse af, at De aldrig siger til nogen, at jeg har været Deres skygge. Hverken her i byen eller nogen andre steder. Jeg tænker på at forlove mig. Jeg kan brødføde mere end én familie.

Forfatter Vær ganske rolig. Jeg skal ikke fortælle nogen, hvem du egentlig er. Her er min hånd. En mand, et ord!

Skyggen Et ord, en skygge.

Forfatter Jamen så fortæl da.

Skyggen Ved De, hvem der boede i genboens hus?

Forfatter Nej, nej, nej. Det er jo netop derfor, jeg gav dig fri.

Skyggen Det var den dejligste af alle.

Forfatter Ja?!

Skyggen Det var poesien.

Forfatter Poesien? Poesien!

Skyggen Jeg var der i tre uger. Det føltes som tre tusind år med digtning og poesi. Jeg har set alt, og jeg ved alt!

Forfatter Poesien! Jeg så hende i et eneste kort øjeblik. Hun stod på altanen og skinnede, som nordlyset skinner! Fortæl, fortæl! Du var på altanen, du gik ind ad døren og så?

Skyggen Så var jeg i forgemakket. De har altid siddet og set over i forgemakket. Der var ikke noget lys. Der var en slags tusmørke. Men den ene dør stod åben efter den anden i en lang række. Der var så oplyst, så jeg var blevet slået ihjel, hvis jeg var nået ind til jomfruen. Så jeg gav mig tid. Og det skal man gøre.

Forfatter Og hvad så du så?

Skyggen Jeg så alting, og jeg skal gerne fortælle det, men ...

Forfatter Men?

Skyggen Ja, det er ikke på grund af stolthed ... men som fri og med de kundskaber jeg har ... for ikke at tale om min gode stilling og mine fortræffelige omstændigheder ...

Forfatter Ja, hvad så?

Skyggen Så ville jeg ønske, at De ville sige De til mig.

Forfatter Om forladelse. Det er en gammel vane. Jeg skal huske det. Men fortæl mig så, hvad De så.

Skyggen Alting. Jeg så alt, og jeg ved alt.

Forfatter Hvordan så der ud? Var der som i bøgeskoven, når solen skinner mellem stammerne? Var der som i en stor domkirke? Var der blinkende stjerner som på en klar og kølig nat?

Skyggen Alting var der. Ja, jeg gik jo ikke helt ind. Jeg blev i det forreste værelse. I tasmørket. Men der stod jeg rigtig godt. Jeg så alting, og jeg ved alting. Jeg har været ved poesiens hof. I forgemakket.

Forfatter Men hvad så De? Var oldtidens guder der, fordybet i samtale? Kæmpede de gamle helte mod hinanden? Eller var der søde børn, der legede og fortalte om deres drømme?

Skyggen Jeg siger Dem jo, jeg var der. Og De må forstå, at jeg så alt, hvad der var at se. Hvis De var kommet derover, var De ikke blevet til menneske. Men det blev jeg!

Forfatter Til menneske?

Skyggen Ja dengang jeg var hos Dem, tænkte jeg jo ikke over det. Men når solen stod op, og solen gik ned, blev jeg så underlig stor. Og i måneskin var jeg næsten tydeligere end De selv.

Forfatter Nåh?!

Skyggen I forgemakket gik min egentlige natur op for mig: Jeg blev moden. Jeg blev menneske! Jeg skammede mig over mit udseende, men De var rejst. Jeg trængte til støvler, til tøj, til hele denne menneskelak. Så man kunne se, at jeg var et menneske. De skriver ikke noget om det her, vel?

Forfatter Nej, nej.

Skyggen Jeg gemte mig under kagekonens skørter. Først om aftenen gik jeg ud. Jeg løb omkring i måneskinnet. Jeg strakte mig op ad muren. Det kildrede så dejligt i ryggen.

Forfatter Det kender jeg godt.

Skyggen Jeg løb op, og jeg løb ned. Jeg kiggede ind ad alle vinduerne. Jeg så, hvad ingen andre kunne se. Hvad ingen måtte se. Jeg hørte, hvad ingen andre måtte høre. Hvor er det egentlig en beskidt verden.

Forfatter Hvordan det?

Skyggen Jeg så det allerutænkeligste. Hos konerne, hos mændene, hos forældrene og hos de søde, mageløse børn. Jeg så det, alle andre ikke måtte vide.
Havde jeg skrevet om det i en avis, så var alle de ekstra blade blevet revet væk. Men jeg skrev direkte til personerne selv.

Forfatter Kan man det?

Skyggen Det fungerer helt udmærket. De kom til at holde rigtigt meget af mig. Professorerne gjorde mig til professor, skrædderne har forsynet mig med tøj. Bankdirektørerne åbnede dørene og kontiene. Og konerne ... !
Sådan blev jeg den mand, jeg er.
Og nu siger jeg farvel. Jeg bor på solsiden og er altid hjemme i regnvejr.
(Ud)

Forfatter Farvel.
Det er det mest besynderlige, jeg endnu har oplevet. Er det sandt?
Der var nogle dage, hvor jeg ikke havde nogen skygge. Men så kom der langsomt en igen. Er det sandt? Erindringen kan somme tider spille en de mærkeligste puds.

3. BILLEDE Samme værelse i København

Det er vinter nogle år efter foregående billede. Forfatteren sidder ved bordet og forsøger at skrive. Der er kun en svag glød i kakkelovnen. Der er nu kun én stol og én bogreol med få bøger i.

Forfatter Nej, nej, nej!
Mine fingre er så valne, så jeg ikke kan føre pennen. Og blækket klumper i kulden.
Gid jeg var tilbage i Italien. Varmen kunne bløde mine stive fingre op. Varmen kunne få blækket til at flyde uhindret fra pennen og dække ark efter ark efter ark. Varmen kunne få mine frostsprængte tanker til at smelte sammen. Til at fortætte sig. Og til at dække papiret. Det fristende rene papir. Åbent for sandheden ... og poesien.
Men her er der koldt. Koldt og vådt. Min ånde lister sig ud af min mund. Sniger sig hen over gulvet som en skygge. Klatrer op til vinduet og lukker det til med smukke, isnende, dræbende blomster. De lukker mit udsyn. De kvæler min tanke. Og mig selv.
Varme. Jeg må have varme.
Reolen er brændt. Nu er der snart kun papir tilbage.
Hvem melder sig? Saxo! Fimbulvinteren fordrer dig til et fortærende flammehav.
(Kaster bogen ind i kakkelovnen. Ilden blusser op.)
Ah! Du varmer, men ikke nok.
Chamisso! Du havde vel ikke tænkt dig et liv i skyggen. Nu skal du lyse op.
(Kaster bogen ind i kakkelovnen. Ilden blusser op.)
Fingrene lever igen. Og tanken - ligesom Vesuv - på spring til at åbne sig.
(Sætter sig og skriver.)
(Det banker på døren. Forfatteren ænser det ikke. Spækhøkeren kommer ind.)

Spækhøker Nå, De er her da. Kan De ikke svare, må man jo træde ind.

Forfatter Hvad? Jeg hørte Dem slet ikke.

Spækhøker Næh, med den kulde der er! Det var så angående huslejen.

Forfatter Huslejen?

Spækhøker Huslejen! De har måske glemt, at De skal betale for værelset?

Forfatter Nåh, nej, det ...

Spækhøker Og regningen fra butikken.

Forfatter Regningen?

Spækhøker Ja, når man køber noget, må man betale.

Forfatter Ja selvfølgelig, men...

Spækhøker Ja, de lærde herrer tænker ikke på penge, men vi små næringsdrivende skal trods alt leve.

Forfatter Ja selvfølgelig, men...

Spækhøker Nu er De igen tre måneder bagud med huslejen, og to med regningen. Og i sidste måned sagde De, at i denne måned fik jeg ganske sikkert mine penge.

Forfatter Gjorde jeg det?

Spækhøker Husker jeg galt?

Forfatter Nej, nej.

Spækhøker Er jeg et ondt menneske?

Forfatter Nej, nej.

Spækhøker Nej! Jeg strækker mig langt overfor et menneske af ånd. Men jeg vil have mine penge. Nu!

Forfatter Nu?

Spækhøker Hvis ikke jeg får mine penge i dag, bliver De sat på gaden.

Forfatter Men mit manuskript. Jeg får helt sikkert forskud på manuskriptet i denne uge. Og så kan jeg betale det hele.

Spækhøker Ved De hvad, hr. forfatter. Det sagde De også i sidste måned. De kan rende mig med Deres forskud. Vil De betale mig nu?

Forfatter Selvfølgelig vil jeg det, men -

Spækhøker Så giv mig pengene!

Forfatter Det kan jeg ikke lige nu, men -

Spækhøker Så er det ud! Og så er det gælds fængslet. Jeg har to mand parat nede i gården.
(Vil gå ud, men støder ind i Skyggen, som under det sidste er gledet ind i værelset.)

Skyggen Vil De være så elskværdig at se Dem for.

Spækhøker Hvad? Hvem er De?

Skyggen Det vedkommer vist ikke Dem. Gå!

Spækhøker Hvad fanden mener De med det?

Skyggen Er De tunghør? Gå Deres vej! Skal jeg kalde på betjenten?

Spækhøker Næh, nej. *(Ud)*

Skyggen Jeg kan ikke holde sådan nogle simple mennesker ud!

Forfatter Jeg ved ikke rigtig om jeg skal være glad for at se dig. Jeg holder ikke af at nogen ser mig i disse usle omstændigheder. Men velkommen alligevel.
Hvad er der?

Skyggen Det er længe siden, jeg var her. Men det smerter mig, at De ikke husker vores aftale.

Forfatter Aftale? Om hvad?

Skyggen De lovede at sige De til mig.

Forfatter Selvfølgelig! Undskyld. Jeg skal huske det.

Skyggen Jeg ville egentlig spørge Dem om, hvordan det går. Men det er vist ikke nødvendigt. Nej, jeg hoverer ikke, jeg konstaterer.

Forfatter Jeg er ikke meget for at indrømme det, men jeg skammer mig lidt. Over mine omstændigheder. Jeg skriver og skriver om det gode, det smukke og det sande. Men hvorfor interesserer folk sig ikke for sandheden? Det går mig virkelig på.

Skyggen Hvad skulle de dog bruge sandheden til? Hold Dem til det gode og det smukke. Der er endda rigtig mange, som helst var foruden sandheden.

Spækhøker *(Ind)* Så er det ud! Løbet er kørt. Vær De kun glad for, at De ikke har så meget at flytte med.

Forfatter Jamen jeg kan da ikke -

Skyggen Her! Tag denne her pung. Der er mere end rigeligt til at dække gælden.

Spækhøker Næ, det er for sent. Nu skal han ud.

Skyggen Forsvind! Der er langt mere end De har krav på.

Spækhøker Han skal ud, siger jeg.

Skyggen Vil De i fængsel?

Spækhøker Jeg? I fængsel? Det er ham, der skal i fængsel.

Skyggen Tænk Dem nu lidt om. Tænk på de holstenske tyre.

Spækhøker De holstenske ... tyre ...

Skyggen Ja, det er lidt siden, men strafansvaret er ikke udløbet.

Spækhøker Hvordan ved De ... ?

Skyggen Jeg ved alt. Også om de islandske spegesild.

Spækhøker Jeg har måske været lidt for hastig ...

Skyggen Det er vist en underdrivelse. Hvad har De at sige?

Spækhøker At sige?

Skyggen Til min gode ven.

Spækhøker Øh. Ja. Hr. forfatter, jeg var nok lidt hastig. Og følelserne løb af med mig. Huslejen er betalt. Og regningen fra butikken.

Skyggen Det var vel talt. Og De mener det?

Spækhøker Selvfølgelig gør jeg det.

Skyggen Tak. Så kan De godt gå.

Spækhøker Farvel. Og tak. (*Ud*)

Skyggen Lige et øjeblik.

Spækhøker (*Ind*) Ja, hvad nu?

Skyggen De husker vel en kvittering til min ven?

Spækhøker Naturligvis. (*Ud*)

Forfatter Hvad i alverden var det, der skete?

Skyggen Lad os kalde det en ikke ubetinget behagelig konfrontation med fortiden. Endnu et tilfælde hvor sandheden er ilde hørt.

Forfatter Jamen du ... De betalte min gæld.

Skyggen Det var småpenge. Det var hans dårlige samvittighed, der gjorde udslaget. Det forstår De ikke. De forstår Dem ikke på verden. De bliver dårlig bare ved tanken på den. De trænger til en rejse. En uddannelsesrejse.

Forfatter I min alder? Hvad er det for noget sludder.

Skyggen Jeg rejser snart til et kurbad. Jeg trænger til en rejsekammerat. Vil De med?

Forfatter Det er længe siden, jeg har -

Skyggen Det vil være mig en stor fornøjelse at have Dem med. Jeg betaler rejsen. Men De skal rejse med som min skygge.

Forfatter Nej, det går for vidt. Det er da dig, der er min skygge.

Skyggen Var, kære ven. Var! De vil have godt af en rejse. Og hvis De vil være min skygge, så får De alting betalt.

Forfatter Det er for ydmygende.

Skyggen Pas nu lidt på. Jeg var Deres skygge i mange år. Se Dem omkring. Hvad er Deres udsigter her? Hvem læser om sandheder? Eller for den sags skyld om noget godt eller smukt? Sådan er verden. Og den ændrer sig ikke. De ligner faktisk en skygge. Havde De haft et spejl, så havde De selv kunnet se det.

Jeg vil tage Dem med til kurbadet. Jeg skal derned, fordi mit skæg ikke gror som det skulle. Et skæg skal man jo have som mand. Tag med for gammelt bekendtskabs skyld. De kan jo skrive en rejseberetning. Og så kan De underholde mig undervejs.

Forfatter Jeg ved ikke ...

Skyggen Vær nu fornuftig og tag mod tilbuddet. Vi rejser jo som kammerater.

Forfatter Jamen ... Så siger jeg ja.

Skyggen Bravo. De er jo lige så fornuftig som jeg husker Dem.

Forfatter Men når vi nu skal være rejsekammerater, og vi trods alt er vokset op sammen ... skal vi så ikke være dus? Det er også mere fortroligt.

Skyggen Det var meget direkte og velment, og jeg vil være ligeså direkte. De er jo en lærd mand, så De ved hvor underlig naturen er. Når man gnider et søm mod en glasrude, så skærer lyden gennem marv og ben. Sådan har jeg det, hvis De siger du til mig. Jeg føler mig ligesom trykket tilbage til dengang, jeg var skygge. Det er ikke af stolthed. Det er sådan en følelse, jeg har. Jeg kan ikke lade Dem sige du til mig, men jeg skal gerne sige du til Dem. Det er da et fint kompromis.

Forfatter Jamen -

Skyggen Så er det en aftale. Jeg sender bud, når jeg har besluttet den endelige afrejse. Farvel så længe. (*Ud*)

Forfatter Det er for galt. At jeg skal sige De, mens han må sige du. Men jeg må vel finde mig i det. Jeg kan ikke sige nej til rejsen, jeg trænger til den. Trænger!

4. BILLEDE En sal i et kurbad i Mellemeuropa

Kurbadet har set bedre dage - men søger at holde den fornemme stil. Der er mange indgange til salen. Fra et tilstødende rum høres salonmusik.

- Skyggen (Ind sammen med forfatteren) Nu må du tage dig sammen.
- Forfatter Hvad mener du?
(Skyggen ser op og ned ad forfatteren)
De!
- Skyggen Det er mig, der er her for at blive helbredt.
- Forfatter Ja, selvfølgelig.
- Skyggen Så lad være med at se ud, som om det er dig, der er syg.
- Forfatter Jeg er ikke syg.
- Skyggen Lige meget. Du ser sådan ud. Ret dig op! Smil! Min skygge skal ikke ligne en skygge af sig selv.
- Forfatter Den aftale vi lavede, er ved at gå mig på. Jeg kan ikke holde ud at spille skygge.
- Skyggen Du skal ikke spille. Du skal være! Stille! Se der.
- Forfatter Hvor?
- Konda (Ind sammen med Luigi) Fik du fat i slutningen?
- Luigi Ja, jeg får sekretæren til at skrive det med det samme.
(Miss Konda ser op og ned ad Luigi)
OK. (Læser) Og hvis De derfor ikke inden otte dage har indfriet gælden, ser vi os nødsaget til at kræve deres compagnis konkurs. Det har han fortjent -

Konda Hvem er det?

Luigi Vekselereren Mandelbaum. Hvem ellers?

Konda Sludder! Ham der.

Luigi Den sortklædte? Kalder sig mr. Shadow. Ankom i går. Privat luksusvogn i toget. Fire skabskufferter og tjeneren der. Ifølge kontorpersonalet: Ubegrænset kredit.

Konda Effektiv som sædvanlig, Luigi.

Skyggen Hvem er hun?

Forfatter Hvem?

Skyggen Hende der ovre.

Forfatter Hvor skulle jeg vide det fra?

Skyggen En rigtig skygge ved altid alting om alle.

Forfatter Jamen jeg er ikke nogen rigtig -

Skyggen Find ud af det. Gå stille og roligt derhen og lok manden til at fortælle det.

Forfatter Jamen hvordan skal jeg -

Skyggen Men lad være med at fortælle noget om vores forhold. Intet!
(Forfatteren går tøvende hen mod de andre.)

Konda Hvorfor er han her?

Luigi De må ikke tale om patienternes sygdomme.

Konda Udfrit ham der. Ellers har vel selv en lægesekretær sin pris.

Luigi *(Mødes med Forfatteren midt på scenen)* Godaften.

Forfatter Godaften.

Luigi Det er et glimrende orkester, de har her. Synes De ikke?

Forfatter Orkester?

Luigi Ja. Dem der spiller.

Forfatter Jo. Ja. Glimrende.

Luigi Jeg tror, De kan hjælpe mig.

Forfatter Nå.

Luigi Må jeg spørge Dem om noget?

Forfatter Ja. Endelig.

Luigi Deres Herre. Ja, han er vel Deres herre?

Forfatter Herre? Jo. Ja. Det er han da.

Luigi Min frøken har lagt mærke til ham. Han synes ikke overvældende syg?

Forfatter Nej, det er han heldigvis ikke.

Luigi Jamen hvad fejler han da?

Forfatter Fejler?

Luigi Ja, hvorfor er han her?

Forfatter Åh, det er bare et lune. Han havde problemer med sit skæg.

Luigi Sit skæg?

Forfatter Ja det ville ikke gro, som han ville.

Luigi Han må være rig?

Forfatter Han er meget rig.

Luigi Hvem er hans vekselerer?

Forfatter Det har jeg ingen anelse om.

Luigi Hans bankforbindelse?

Forfatter Jeg ved det ikke. Men frøknen?

Luigi Frøknen?

Forfatter Ja, Deres frøken. Hvem er hun?

Luigi Hvem hun er?

Forfatter Ja ... ?

Luigi Kender De ikke miss Konda? Arving til milliarder!

Forfatter Min ... herre har nævnt navnet. Jeg syntes nok, der var noget bekendt.

Luigi Og nu jeg er tæt på, synes jeg også, der er noget bekendt ved Dem.

Forfatter Det kan jeg ikke tro.

Luigi Jeg glemmer aldrig et ansigt. Men Dem har jeg svært ved at placere. Har De været i Zürich? ... London? ... Paris? ... Berlin?

Forfatter Jeg må desværre skuffe Dem. Og nu må jeg tilbage.

Luigi Jamen så ... Buona sera, Signore.

Forfatter Tak, i lige måde. (*Går tilbage til Skyggen*)

Luigi (*Ser efter ham*) Italien altså. Men hvor? (*Går tilbage til miss Konda*)

Skyggen Nå, hvem er hun?

Forfatter Miss Konda. Hun er -

Skyggen Selvfølgelig!

Forfatter Hun er -

Skyggen Det må være atmosfæren her.

Forfatter Hun er milliardær.

Skyggen Jeg ved alt om hendes position. Men ikke nok om hende. Jeg vidste, hun skulle være her.

Forfatter Hvorfor skulle jeg så -

Skyggen Hun er rig. Hun ser godt ud. Men det vigtige er: Hun har magt.

Forfatter Jeg vil ikke finde mig i det.

Skyggen Du vil ikke hvad?

Forfatter Finde mig i at blive kommanderet med. Vi skulle være rejsekammerater.

Skyggen Men du er min skygge. Alt er et spørgsmål om magt. Hvad ville du gøre uden mig? Hvad ville du kunne uden mig? Giv dig tilfreds. Når vi kommer til en ordentlig by, skal jeg købe dig noget passende tøj.

Konda Nå?!

Luigi Jeg har set ham før. Et sted i Italien.

Konda Meget muligt, men hvad fejler han?

Luigi Ingenting. Men jeg skal nok komme i tanker om det.

Konda Luigi. Hvad taler du om?

Luigi Undskyld. Mine tanker var ved tjeneren. Jeg har set ham før. Mister Shadow er her, fordi hans skæg ikke vil vokse.

Konda Jeg afskyr mænd med skæg. Det lugter altid af tobak og cognac. Hvad med pengene?

Luigi Tjeneren er totalt uvidende om alting.

Konda Jeg må vide det. Diskretion er måske en æressag, men der må være en på kontoret, der kan overtales.

Luigi Selvfølgelig. Et godt tilbud. (*Ud*)

Skyggen Vent her. (*Går over til miss Konda*)

Forfatter Ham tjeneren får mit blod til at isne. De øjne. Hvor har jeg set ham før?

Skyggen Miss Konda. Tillad at jeg præsenterer mig.

Konda Det er ikke nødvendigt, mister Shadow.

Skyggen Ah. De kender mig?

Konda Kun hvem De er. Ikke hvad De er.

Skyggen Det tillader jeg heller ikke.

Konda Det er sjældent, noget kan holdes hemmeligt.

Skyggen Jeg er sjælden.

Konda Deres sygdom er sjælden.

Skyggen Næppe.

Konda Deres manglende skæg er ingen sygdom. Det er en fordel.
Det er ikke derfor, De er her.

Skyggen Hvorfor da?

Konda Jeg så Dem i solen ...

Skyggen Og så?

Konda De kastede ingen skygge. Det er Deres sygdom.

Skyggen Tillykke!

Konda Det var ikke svært.

Skyggen Nej, tillykke med helbredelsen. Jeg ved, De er her, fordi De ser alt for tydeligt.

Konda Hvor ved De det fra?

Skyggen Der kan De se: Det kan De ikke se. De er helbredt. Og hvad angår skygge, så har jeg faktisk en ganske usædvanlig skygge.
(Peger på forfatteren)
Jeg har givet min skygge en menneskeskikkelse. Og jeg har endda givet ham sin egen skygge. Det var dyrt, men jeg vil nu gerne være noget for mig selv. Det er utroligt, hvad den moderne videnskab formår.
(En klokke lyder)
De må have mig undskyldt. Min behandling starter nu.
(Ud sammen med forfatteren)

Konda Bestyrelsen foreslog, at jeg skulle tage et kurophold for at dæmpe min opførsel. Sludder. De syntes, jeg gennemskuede for meget. Og så en pige.
Jeg håber da ikke, jeg har mistet mit skarpe syn. Den med menneskeskyggen tror jeg i hvert fald ikke på.
(Ud)

5. BILLEDE Samme sal i kurbadet

Miss Konda og Luigi er inde.

Luigi Den er god nok: Ubegrænset kredit hos alle store vekselererfirmaer. Men ellers er han et stort mysterium. Ingen ved hvor han kommer fra. Han har huse i hvert fald i Rom, Napoli, Wien og Paris. Han ejer mindst et jernbaneselskab og en kulmine.

(Skyggen og forfatteren ind.)

Konda Også på den måde er han interessant.

Luigi På den måde?

Skyggen Hun er ret interessant.

Forfatter Hvordan det?

Skyggen Jeg har følt mig tiltrukket af mange smukke kvinder. Men jeg har aldrig før følt mig draget. Jeg må tage mig i agt.

Forfatter For hvad dog?

Skyggen Vi kunne lave en alliance til gensidig nytte. Men jeg har set så mange, hvor kvinden øder mulighederne bort ved ekstravagance eller dominans.

(Orkestret intonerer en tango. Miss Konda og Skyggen får øjenkontakt, går mod hinanden og danser.)

Konda Nå?

Skyggen Nå!

Konda De er meget lettere, end jeg havde forestillet mig.

Skyggen Og De lader Dem føre lettere, end jeg havde forestillet mig.

Konda Lad Dem ikke narre af det. Normalt sætter jeg kursen.

Skyggen Men kursen afslører ikke altid markedsværdien.

Konda Det er vist en trossag.

Skyggen Jeg tror ikke. Jeg ved. Og handler.

Konda Er De ikke troende?

Skyggen Jeg tror på min frie vilje. Og min ret til at bruge den.

Konda Så har vi samme tro.

Skyggen De er ikke gift.

Konda Nej.

Skyggen De kan da ikke mangle tilbedere.

Konda *(Ler perlende)* Selvfølgelig ikke. Med mit udseende og min position. Men et er tilbedere ...

Skyggen Og ... Noget andet er ...

Konda Netop! Jeg kan tillade mig at lege.

Skyggen Men leg kan blive alvor.

Konda Jeg kan heldigvis selv bestemme, hvornår det skal ske.

Skyggen Den mest udfordrende leg er med skæbnen. Andres skæbne.

(Mens miss Konda og Skyggen danser, prøver Luigi uden held at komme tæt på Forfatteren. De krydser ikke dansegulvet, men dukker op i de mange åbninger til salen. Til sidst søger Forfatteren tilflugt i salen, så tæt på de dansende, at Luigi holder sig væk.)

Konda Jeg er imponeret - og det er ikke tit jeg er det. De ved lige så meget som jeg om finans og industri.

Skyggen Undskyld, miss Konda. Jeg ved mere. - Næ! Det er mine hemmeligheder. Dem kan jeg kun røbe til en, der står mig meget nær.

Konda Men kunst og kultur. Det er noget, De køber Dem til. Det ved De ikke noget om.

Skyggen Det hører til min børnelærdom. Jeg tror endda, min skygge ved næsten lige så meget som jeg.

Konda Deres skygge! Det lyder utroligt.

Skyggen Han har jo fulgt mig i mange år og hørt efter. Spørg ham. - Men han er så stolt af sin status som menneske, så gør mig den tjeneste at behandle ham, som om han var rigtigt menneske.

Konda *(Går hen til Forfatteren)* Mr. Shadow tillod, at jeg spurgte Dem om noget.

Forfatter Tillod? Jo, selvfølgelig. Hvis jeg kan være til hjælp.

Konda Jeg er blevet tilbudt et maleri af Fra Angelico. Det er meget dyrt. Skal jeg købe det?

Forfatter Hvis det er af Fra Angelico, så kunne De roligt give mange millioner for det. Jeg ville nu kontakte politiet.

Konda Politiet?

Forfatter Alle hans værker er i kirker eller museer, så det er givetvis stjålet. Lad en kunstekspert se på det.

Konda Hvis jeg nu bare købte det?

Forfatter Så måtte jeg gå til politiet.

Konda Hvorfor dog det?

Forfatter Fordi sandheden skal frem. Sandheden kan være god. Sandheden kan være smuk. Den kan også være det modsatte. Under alle omstændigheder er det sande vigtigere end både det gode og det smukke.

Konda Hvorfor i alverden skal sandheden frem?

Forfatter Fordi menneskeheden ikke kan overleve uden. Det enkelte menneske kan måske - i nogen tid. Men hele historiens forløb viser, at hvis vi ikke søger sandheden - hvis vi ikke lever i pagt med sandheden, så smuldrer samfundet og styrter i grus. Og river mennesket med sig i faldet.

Konda Jamen hvordan ved man, hvad der er sandt?

Forfatter Det føler man.

Konda Hvordan?

Forfatter Der er mange sandheder. Det man umiddelbart kan føle, er den personlige sandhed. Hvis man handler i overensstemmelse med sin natur, så føler man sandheden i sit indre. Det kan være nok for en selv, men ...

Konda Men hvad? Hvad tænker De på?

Forfatter En jeg kender. - Men over ens personlige sandhed står samfundets sandhed. Hvad jeg føler er sandt for mig, er måske ikke sandt - eller måske normativt acceptabelt - for det omkringværende samfund.

Konda Hvad mener De?

Forfatter Den universelle sandhed, derimod - som mange efterhånden plæderer for - kan jeg ikke gå ind for. Dertil er verdens kulturer for forskellige. En forskel som bunder i religiøse traditioner. Og det bringer os så til den ultimative sandhed - den evige sandhed - som er - eller i det mindste burde være - fælles for alle menneskelige - og ganske særligt medmenneskelige - relationer.

Konda (*Ler*) Åh Gud. Jeg tror, jeg har fået svar på mit spørgsmål. Tusind tak.
(*Går tilbage til Skyggen*)
Køb et professorat til ham.

Skyggen Skulle jeg undvære min skygge? Hvad vil folk ikke tænke ...
På den anden side er jeg ved at være lidt træt af ham ... så, måske.

Konda Jeg føler mig helt inspireret af Deres skygge, så: Er vi ikke nået til det
punkt, hvor vi kan konkretisere vores vandren om den varme grød.

Skyggen Præcis mine tanker. Vi kan begge have stor fordel af en gensidig
forbindelse.

Konda (*Ler*) Det er måske ikke det mest romantiske frieri, jeg har været ude
for. Men jeg accepterer forslaget. Jeg får mine sagførere til at kontakte
Deres - dine.

Skyggen De er helt til Deres - din - disposition.

Konda Men hold det hemmeligt indtil ægteskabskontrakten er underskrevet.
Ellers får jeg med samfundets sandhed at bestille.

Skyggen Hvad for noget?

Konda Det var lidt fra din skygges forelæsning.

Skyggen Min skygge! Lov mig at holde det hemmeligt for ham også. Godt nok er
vi tæt forbundne, men han har sommetider sine egne tanker om tingene.

Konda Ja det skal jeg love for.
(*Orkestret spiller op igen.*)

Skyggen Skal vi?
(*De danser igen.*)

6. BILLEDE En sal i miss Kondas palæ

Der er portrætter af Konda-dynastiets tidligere ledere på væggene. Gennem store vinduer ser man parken. Det er ved at mørkne og hen gennem scenen bliver der efterhånden mørkt udenfor.

Pateren fra første billede er blevet kardinal og venter i salen, mens han betragter portrætterne.

- Pater Giuseppe Konda. 1732 til 1814. Utroligt han overlevede så længe. Det var urolige tider under Napoleon.
Francesco Konda. 1770 til 1860. Sen undfangelse, men langt liv. En gammel og stolt slægt, som har manøvreret klogt gennem tiderne. Og heldigvis ser det nu ud til, at slægten føres videre.
- (Miss Konda og Skyggen ind.)*
- Konda Undskyld De måtte vente, Deres velærværdighed. De talte med nogen?
- Pater Såmænd kun med mig selv. Det er en tilbøjelighed, der vokser med alderen.
- Konda *(I munden på hinanden)* Så har man i det mindste et begavet
Pater menneske at tale med.
- Pater Miss Konda. De er vist ved at kende mig for godt. Det er skriftefaderen, der skal kende den angrende synder. Ikke omvendt.
- Konda Det gør det noget nemmere at skrifte. De smiler?
- Pater Det var blot en syndig tanke fra min side.
- Konda Det lyder meget interessant. Fortæl.
- Pater Nå ja, jeg tænkte blot, at disse portrætter af ærværdige mænd ville vende sig mod væggen, når de fik selskab af et portræt af miss Konda.

Konda (*Ler perlende*) De er jo helt frivol i dag.

Pater Lidt opstemt måske. Men det er jo en glædelig anledning.

Skyggen Så gik det godt?

Pater Hans Hellighed har givet sin velsignelse til giftermålet. Uden at De behøver at konvertere. Men under forudsætning af, at De modtager undervisning fra mig.

Skyggen Det er et lille offer at bringe.

Pater Jeg skulle overbringe Hans Helligheds dybfølte tak for Deres generøse bidrag til restaureringen af det Sixtinske kapel.

Skyggen Det var da det mindste jeg kunne gøre. Vi må jo bevare vores kunstneriske arv.
Jeg håber ikke, at den nye alterkalk til domkirken er for moderne.

Pater Moderkirken er gammel. Og jeg må indrømme, at den er ret så konservativ. Men jeg sætter stor pris på, at den fungerer i det moderne samfund.

Konda Det er De selv et godt eksempel på.

Pater Jeg har i hvert fald taget mig en frihed uden at spørge Dem.

Konda Hvad er det?

Pater Jeg har arrangeret en klokkeringning klokken otte. Som optakt til den lykkelige begivenhed.

Konda Så bliver det officielt.

Pater Så officielt det kan. Før den officielle meddelelse kommer ud.

Skyggen Tak, Deres velærværdighed. De har været os en stor støtte.

Pater De dage er forbi, da kirken var en uafhængig stormagt. Nu prøver vi at være en del af samfundet. I et frugtbart samspil.

Konda Samspil! Kapelmesteren venter på os! Vil De have os undskyldt.

Pater Selvfølgelig.

(Miss Konda og Skyggen ud.)

Pater Ungdom!? Nå ja, i forhold til mig er de unge. De har stadig mange mål at nå. Jeg har fået opfyldt stort set alle mine ambitioner. Den sidste når jeg nok ikke.

Forfatter *(Ind, ser sig omkring)* Er de gået igen?

Pater Hvis det er miss Konda og mister Shadow, De mener, så er de lige gået.

Forfatter Fandens! Jeg fik at vide, de var her. Åh, undskyld.

Pater Der er ikke meget, der kan chokere mig. Jeg bliver blot bedrøvet over, at det ikke er Gud, De påkalder.

Forfatter Ja undskyld. Hvor gik de hen? Jeg skal have fat i Shadow. Jeg må have sandheden at vide.

Pater Sandheden? Hvilken sandhed?

Forfatter Hele mit liv har jeg søgt sandheden. Nu skal han ikke skjule den for mig.

Pater Jamen det er jo Dem!

Forfatter Selvfølgelig er det mig.

Pater Der var noget bekendt over Dem. Og da De så sagde: Sandheden -

Forfatter Hvem tager sig efterhånden af, hvad jeg siger.

Pater Så gik det op for mig, at De er signore Danese.

Forfatter Hvem? Mig?

Pater Husker De i Napoli. Et ydmygt værelse. Overfor: En balkon med mystisk musik.

Forfatter Ja. Og De ... De var mindre den gang.

Pater I hvert fald mindre betydningsfuld. Jeg husker stadig vores samtaler. Deres søgen efter det gode og det smukke -

Forfatter - og det sande.
De havde ambitioner. Og nu er De blevet noget stort?

Pater Jeg er steget i graderne. Nu er jeg kardinal. Og De er vel blevet berømt?

Forfatter Tværtimod. Jeg er blevet en skygge. Der er ingen, der længere er interesseret i sandheden.

Pater Det må De ikke sige. Mit liv er også en søgen efter sandheden.

Forfatter Men hvilken sandhed?

Pater Efter et længere interregnum fortsætter vi diskussionen, nøjagtig hvor vi slap den.

Luigi *(Ind)* Undskyld, Deres velærværdighed. De spørger efter Dem.

Pater Jamen så kommer jeg. Vi må tale videre. Jeg vil være her en del i den kommende tid. Ellers spørg efter mig i domkirken. *(Ud)*

Forfatter Fandens! Nu fik jeg ikke spurgt ham.

Luigi Om hvad?

Forfatter Om sandheden.

Luigi Hvad for en sandhed? Jeg har ligesom Dem adskillige sandheder at vælge imellem.

Forfatter Hvordan det?

Luigi En sandhed for miss Konda, en sandhed for aktionærerne, en sandhed for pressen, en sandhed -

Forfatter Jeg vil vide, om det er sandt, at de skal giftes.

Luigi Det er fuldstændig usandt.
Det kunne jeg aldrig drømme om.

Forfatter Ikke Dem. Dem! Miss Konda og mister Shadow.

Luigi Hvorfor vil De vide det?

Forfatter Så er det sandt! Den kæltring!

Luigi Hvem?

Forfatter Lige meget. Det skal han ikke slippe godt fra.

Luigi Hvis De tænker på at true mister Shadow, så vil jeg påtrængende fraråde det.

Forfatter Lad være at bekymre Dem om mig.

Luigi Jeg bekymrer mig overhovedet ikke over dem. Jeg tænker over Dem.

Forfatter Det hedder: Tænker på Dem.

Luigi Jeg tænker over Dem. Jeg kan ikke lide Dem. Jeg tænker over, hvor det er jeg har set Dem. Og når jeg kommer i tanker om det ... (Ud)

Forfatter Hvad skal miss Konda med sådan en?
De skal giftes! Det var derfor pateren var her.
Det skal blive løgn.

Skyggen (Ind) Kære ven dog. Jeg troede dine tanker kredsede om sandheden.

Forfatter Den kender du i hvert fald ikke noget til.

Skyggen Jeg tror du glemmer vores aftale, men lad nu det være. Der er noget, jeg vil fortælle dig.

Forfatter Jeg ved det allerede, og -

Skyggen Det tror jeg ikke. Du har været en god rejsekammerat, så nu vil jeg gøre noget særligt for dig: Jeg vil give dig dine egne gemakker, og en limousine med privatchauffør og hundrede tusind rigsdaler om året. Nej, lad mig tale færdig. Til gengæld skal du lade alle andre kalde dig skygge. Nej vent. Du må aldrig røbe, at du nogensinde har været menneske. Og en gang om året, når jeg sidder på balkonen i solskinnet og lader mig se, så skal du ligge ved mine fødder, som en skygge skal. Det er alt sammen en gave fra mig, fordi jeg gifter mig med miss Konda. Nå? Jamen så er det en aftale.

Forfatter Næ det finder jeg mig ikke i. Du kan slet ikke gifte dig. Du er ikke et menneske. Det er jo dig, der er skygge. Det er bedrageri. Bedrageri overfor hele landet. Hele verden. Og især miss Konda. Det bliver over mit lig. Jeg røber alting. Jeg skal fortælle dem alle sammen, at jeg er mennesket, og at du er skyggen, der er forklædt som menneske!

Skyggen Det er der ingen, der vil tro på. Kom nu til fornuft. Ellers lader jeg dig arrestere.

Forfatter Jeg går direkte til miss Konda!

Skyggen Luigi. Luigi! (*Luigi ind*) Tag dig af ham.

Forfatter Du vover på at røre mig –
(*Luigi slår Forfatteren ud med en totenschläger.*)

Luigi Jeg rørte ham ikke.

Skyggen Tag ham ind i værelset og pas på ham. Han må ikke tale med nogen.
(*Luigi trækker forfatteren ind i værelset.*)

Konda (Ind) Hvad er det for en larm? Du er helt bleg. Du må ikke blive syg nu.

Skyggen Jeg er ikke syg. Det er chokket.

Konda Chokket?

Skyggen Den stakkels skyggehjerne er brændt ud. Tænk dig, min skygge er blevet gal. Han tror, at han er mennesket. Og at jeg - tænk dig bare - jeg er hans skygge.

Konda Det er jo forfærdeligt. Han er vel spærret inde?

Skyggen Luigi passer på ham. Jeg tror aldrig, han bliver normal igen.

Konda Stakkels skygge. Han er åbenbart meget hårdt ramt. Det vil nok være en god gerning at befri ham for den smule liv, han har. Jeg tror, det bliver nødvendigt at skaffe ham af vejen i al stilhed.

Skyggen Det er en hård beslutning. Han var en tro tjener.

Konda Du er et godt menneske. (Ud)

Skyggen Luigi!

Luigi (Ind) Han sover endnu.

Skyggen Miss Konda og jeg er enige om, at det nok er bedst, hvis han fortsætter med det. Permanent.

Luigi Ja så.

Skyggen Vil De tage Dem af det? Diskret.

Luigi Så gerne.

Skyggen Har De genkendt ham?

Luigi Nej. Men nu behøver jeg så ikke bryde mit hoved med det.

Skyggen En gade i Napoli. Et par skud. En don Tomaso, som ikke eksisterer mere. *(Ud)*

Luigi Nu er det ligesom arbejdsglæden kommer tilbage.

(Henter Forfatteren, som er bundet og kneblet.)

Kom nu. Vi skal ikke så langt, signore Danese!

Jo, det er rigtigt. Du forrådte mig, så jeg måtte leve under jorden i mange år. Nu kan jeg så betale tilbage.

(Ud med Forfatteren.)

(Man hører kirkeklokker i det fjerne. Fyrværkeri begynder også at kunne høres og ses. Miss Konda og Skyggen kommer ind og går hen til vinduet.)

Konda Se! Stjernerne falder ned fra himlen. Men jeg føler at jeg flyver. Jeg glæder mig til at blive gift. Med dig.

(De vender sig mod hinanden.)

Det er ligesom at få et helt nyt liv.

(Et skud høres gennem fyrværkeriet.)

Skyggen Det har du helt ret i.

TÆPPE